

Finanțat de
Uniunea Europeană

GHID PRIVIND EGALITATEA DE GEN PENTRU PERSOANE STRĂINE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Chișinău

Prezentul ghid este adresat persoanelor străine, care din diferite motive, au ajuns pe teritoriul Republicii Moldova.

Ghidul include explicații ce înseamnă egalitatea de gen și cum poate fi aplicată în viața de zi cu zi, atât la muncă, cât și în familie sau comunitate. El ajută la înțelegerea drepturilor fiecărei persoane și la recunoașterea stereotipurilor sau discriminărilor care pot limita alegerile.

Ghidul oferă informații practice și recomandări pentru a crea un mediu în care femeile și bărbații pot avea aceleași șanse și pot fi respectați, contribuind la o integrare mai ușoară și la o viață echitabilă în societatea gazdă.

Egalitatea de gen nu înseamnă că femeile și bărbații sunt la fel, ci că li se oferă șanse egale de a contribui și de a participa în mod echitabil, atât în familie, cât și în societate.

Alegerile legate de profesie sau responsabilitățile personale nu se fac întotdeauna doar din libera voință a individului, deoarece normele și prejudecățile sociale pot influența comportamentele și deciziile. Pentru a atinge egalitatea reală, este necesar să se creeze un mediu în care fiecare persoană poate acționa și decide fără constrângeri sau presiuni impuse de stereotipuri.

Totodată, femeile și bărbații în toată diversitatea lor, sunt încurajați să-și cunoască drepturile și responsabilitățile, să fie deschiși pentru noi informații și oportunități și schimbare/adaptare de roluri de gen, respectând legislația Republicii Moldova.

Constituția Republicii Moldova prevede că **„în Republica Moldova, femeile și bărbații beneficiază de drepturi și libertăți egale, fiindu-le garantate și șanse egale pentru exercitarea lor”**.

DEFINIȚII ȘI CONCEPTE CHEIE

1. Egalitate de gen vs. echitate de gen

Egalitatea de gen înseamnă că femeile și bărbații au aceleași drepturi, responsabilități și oportunități în toate domeniile vieții: muncă, educație, familie și societate. Scopul este ca fiecare persoană să fie tratată în mod egal, fără discriminare.

Echitatea de gen presupune luarea în considerare a diferențelor și a nevoilor specifice ale fiecărei persoane, pentru a asigura șanse egale în acces la resurse. De exemplu, poate fi necesară oferirea de sprijin suplimentar persoanelor care se confruntă cu dezavantaje structurale.

2. Stereotipuri de gen și discriminare

Stereotipurile de gen sunt idei sau credințe preconcepute despre modul în care “ar trebui” să se comporte femeile sau bărbații. De exemplu, ideea că anumite profesii sunt doar “pentru bărbați” sau că femeile trebuie să aibă rol principal în casă. Astfel de idei pot afecta alegerea profesiei și încadrarea în câmpul muncii.

Discriminarea în bază de gen apare atunci când cineva este tratat mai puțin favorabil din cauza genului său, limitând accesul la educație, muncă, decizii sau alte drepturi.

3. Hărțuire și violență de gen

Hărțuirea în bază de gen include comportamente nedorite care vizează o persoană din cauza genului său, cum ar fi comentarii jignitoare, glume nepotrivite sau presiuni nejustificate, în special cu conotații sexuale, la locul de muncă sau în comunitate.

Violența în bază de gen se referă la orice act violent, care cauzează prejudicii și suferință fizică, sexuală, psihologică sau economică unei persoane din cauza genului său. Formele de manifestare sunt violența fizică, sexuală, psihologică, economică și spirituală. Poate avea loc în familie, în instituții de stat și private, în comunitate.

4. Diversitate și incluziune

Diversitatea se referă la prezența diferențelor între oameni – gen, vârstă, origine, cultură, religie sau dizabilități.

Incluziunea presupune crearea unui mediu în care aceste diferențe sunt respectate și valorificate, astfel încât fiecare persoană să se simtă acceptată, să contribuie și să beneficieze de aceleași oportunități.

PRINCIPII FUNDAMENTALE

1. Drepturi egale pentru toți oamenii

Toate persoanele, indiferent de gen, au aceleași drepturi și trebuie tratate în mod egal. Aceasta înseamnă că nici femeile, nici bărbații nu ar trebui să fie dezavantajați sau favorizați doar din cauza genului lor. Respectarea drepturilor egale este esențială pentru construirea unei societăți juste și echitabile.

2. Libertatea de alegere fără presiuni sociale sau culturale

Fiecare individ trebuie să poată lua decizii în mod liber, fie că este vorba despre profesie, educație, viața de familie sau participarea în comunitate. Stereotipurile și așteptările sociale nu ar trebui să limiteze alegerile unei persoane. De exemplu, o femeie ar trebui să poată alege o carieră considerată tradițional “masculină”, iar un bărbat să poată participa la îngrijirea copiilor fără a fi judecat.

Fotografii: © Uniunea Europeană

3. Acces egal la resurse și oportunități

Egalitatea de gen presupune ca toți oamenii să aibă acces egal la:

- ▶ **Educație** – șanse egale de a învăța și de a se dezvolta profesional.
- ▶ **Locuri de muncă și salarii echitabile** – fără discriminare la angajare sau în promovare.
- ▶ **Resurse sociale și servicii publice** – sănătate, protecție socială, programe de integrare.
- ▶ **Participare socială și decizională** – implicare în comunitate sau viața publică, fără bariere legate de gen.

Aplicarea acestor principii ajută la crearea unui mediu în care fiecare persoană se simte respectată, susținută și capabilă să își realizeze potențialul.

CADRUL LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL PENTRU PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Egalitatea de gen este asigurată de un set de legi naționale și convenții internaționale, pe care Republica Moldova le-a semnat și ratificat. Acest set de documente formează cadrul legal și normativ, prin care drepturile femeilor și ale bărbaților sunt protejate și promovate.

Rolul dreptului internațional (de exemplu, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor - CEDAW) continuă să fie un mecanism important în responsabilizarea statelor semnatare de a interzice discriminarea împotriva femeilor și de a abroga legile discriminatorii.

Odată cu semnarea și ratificarea convențiilor și tratatelor internaționale, Republica Moldova și-a asumat angajamente ferme de a asigura drepturi, oportunități, șanse și libertăți egale pentru bărbați și femei, de a elimina toate formele de discriminare împotriva femeilor, de a preveni și combate violența împotriva femeilor și violența domestică.

Cele mai importante

Declarația Universală a Drepturilor Omului, 1948, ratificată de R. Moldova în 1990; Convenția Europeană a Drepturilor Omului, 1953, ratificată de R. Moldova în 1995; Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, 1979, ratificată de Republica Moldova în 1994; Convenția ONU cu privire la drepturile politice ale femeilor, 1952, ratificată de Republica Moldova în 1998 ș.a.

Legi naționale privind egalitatea de gen

- ▶ În majoritatea țărilor există legi care garantează drepturile egale pentru femei și bărbați și interzic discriminarea pe criteriul de gen.
- ▶ În anul 2006, prin adoptarea Legii privind asigurarea egalității de șanse între bărbați și femei, Republica Moldova a început promovarea egalității de gen și asigurarea echității sociale între femei și bărbați.
- ▶ Aceste legi stabilesc cadrul legal pentru protecția femeilor și bărbaților în domenii precum educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea, salariile și participarea în decizii publice.
- ▶ De asemenea, ele definesc măsuri de prevenire și sancționare a hărțuirii și violenței de gen.

Convenții și standarde internaționale

- ▶ CEDAW (Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor): obligă statele să adopte măsuri pentru eliminarea discriminării de gen în toate domeniile vieții.
- ▶ Standardele și directivele UE: stabilesc norme pentru egalitatea de gen la locul de muncă, prevenirea discriminării și promovarea incluziunii sociale.
- ▶ Alte convenții internaționale, cum ar fi cele ale Organizației Internaționale a Muncii sau ale ONU, oferă orientări privind protecția egalității de gen și prevenirea violenței.

RECUNOAȘTEREA ȘI CONTESTAREA STEREOTIPURILOR ȘI PREJUDECĂȚILOR ESTE PRIMUL PAS SPRE EGALITATE ȘI RESPECT RECIPROC

Exemple de stereotipuri și prejudecăți

1. În familie (roluri tradiționale)

- ▶ Se consideră adesea că femeile trebuie să se ocupe în principal de casă și de copii, iar bărbații să fie principali susținători financiari.
- ▶ Așteptările ca femeile să renunțe la carieră sau la educație pentru a avea grijă de familie pot limita oportunitățile lor.
- ▶ Bărbații care aleg să participe activ la treburile casnice sau la creșterea copiilor pot fi criticați sau percepuți ca “slabi”.

2. La locul de muncă (profesii “bărbătești” sau “feminine”)

- ▶ Există percepția că anumite profesii sunt potrivite doar pentru un gen: de exemplu, ingineria sau tehnologia pentru bărbați și educația sau îngrijirea pentru femei.
- ▶ Această gândire poate duce la discriminare la angajare, la promovare sau la salarii mai mici pentru femei, chiar dacă au aceleași competențe.
- ▶ Femeile pot fi subevaluate în poziții de conducere, iar bărbații pot fi descurajați să urmeze cariere în domenii “considerate feminine”.

3. În societate și media

- ▶ Reclamele, filmele sau știrile pot prezenta femeile și bărbații în roluri stereotipe: femeile ca persoane sensibile, pasive sau preocupate de aspectul fizic; bărbații ca puternici, agresivi sau dominați de muncă.
- ▶ Prejudecățile din comunitate pot duce la discriminare subtilă, de exemplu criticarea femeilor care aleg să lucreze în timpul sarcinii sau a bărbaților care aleg să fie părinți implicați.
- ▶ Aceste stereotipuri influențează modul în care oamenii se văd pe ei înșiși și își fac alegerile în viață.

REȚINEȚI!

Multe instituții și organizații adoptă politici proprii de egalitate de gen, care asigură un mediu incluziv, unde toți au șanse egale indiferent de gen.

Instituțiile au responsabilitatea de:

- ✓ promovare a unui climat în care toate persoanele se simt respectate, acceptate și libere să participe la decizii și activități;
- ✓ eliminare a limbajului și comportamentelor discriminatorii sau jignitoare;
- ✓ asigurare a protecției împotriva violenței și hărțuirii, inclusiv prin proceduri clare de intervenție și suport pentru victime.

ONG-urile oferă asistență și servicii femeilor și bărbaților, fie ale căror drepturi și libertăți au fost încălcate, fie care își doresc să își valorifice șansele și oportunitățile economice, sociale, profesionale și civice.

FORMELE GRAVE DE DISCRIMINARE ȘI IMPACTUL ACESTORA

Formele grave de discriminare ale femeilor sunt hărțuirea sexuală, violența psihologică, fizică, economică, violența sexuală, traficul de femei, prostituția, căsătoriile forțate și mutilarea genitală a fetelor.

Atunci când ți se întâmplă un abuz, trebuie să cunoști care este dreptul tău și să te adresezi după ajutor.

Hărțuirea sexuală - manifestare a unui comportament fizic, verbal sau nonverbal care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare în scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj.

Violența în familie - acte de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv amenințarea cu asemenea acte,

comise de către un membru de familie în privința altui membru al aceleiași familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral.

Violența este folosită pentru a intimida, umili sau înfricoșa victima și pentru a impune controlul asupra ei. Este un model de comportament, în care partenerul intim aplică violența fizică, constrângerea, amenințările, intimidarea, izolarea și abuzul emoțional, sexual și economic pentru a controla sau schimba comportamentul celui alt partener.

În Republica Moldova, discriminarea și violența în bază de gen sunt interzise prin lege!

CARE SUNT DREPTURILE TALE DACĂ EȘTI VICTIMĂ A VIOLENȚEI?

Te poți adresa și la una din organizațiile nonguvernamentale care oferă asistență psihologică, juridică, medicală, plasament pentru tine și copii tăi, reabilitare economică și socială. Aceste servicii sunt gratuite și confidențiale.

- ▶ Poți solicita polițistului emiterea unui ordin de restricție sau judecătorului emiterea ordonanței de protecție.
- ▶ Poți beneficia de:
 - ✓ consiliere și asistență juridică gratuită;
 - ✓ asistență medicală gratuită;
 - ✓ consiliere și asistență psihologică gratuită;
 - ✓ plasament gratuit și confidențial pentru tine și copiii tăi;
 - ✓ scutirea de la plata taxei de stat la solicitarea ordonanței de protecție.

MĂSURI DE SOLUȚIONARE A ACTELOR DE VIOLENȚĂ ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Ordinul de restricție de urgență:

Este actul emis de polițist pentru a înlătura imediat agresorul din locuință și pentru a evita repetarea violenței; Este emis de poliție imediat, pentru o perioadă de până la 10 zile și se pune îndată în aplicare. Agresorul este scos din locuință chiar dacă aceasta îi aparține cu drept de proprietate.

Ordonanța de protecție:

Este actul emis de instanța de judecată la cererea victimei, polițistului, procurorului sau asistentului social, în cazul în care victima nu poate depune cererea personal. Este emisă în maxim 24 de ore de la primirea cererii.

Agresorului i se impun următoarele măsuri: obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor; obligarea de a sta departe de locul aflării victimei; interzicerea oricărui contact, dar obligarea de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima etc.

Cererea despre comiterea actelor de violență în familie se depune:

la organele de poliție; în instanță de judecată; la structura teritorială de asistență socială; la autoritatea administrației publice locale.

CE TREBUIE SĂ FACI DACĂ EȘTI DISCRIMINAT(Ă), HĂRȚUIT(Ă) SAU VICTIMA VIOLENȚEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

1. Recunoaște situația și păstrează dovezile

- ▶ Discriminarea înseamnă că ești tratat(ă) mai puțin favorabil din cauza genului, originii, vârstei, religiei sau altor motive.
 - ▶ Hărțuirea sexuală include comportamente, comentarii sau atingeri nedorite care te fac să te simți jignit(ă), umilit(ă) sau intimidat(ă).
 - ▶ Violența de gen poate fi fizică, psihologică, sexuală sau economică.
- ▲ Păstrează orice dovadă (mesaje, fotografii, martori, documente) care poate susține cazul tău.

2. Caută sprijin imediat

Dacă ești în pericol sau ai nevoie de protecție urgentă:

 Sună la 112 — Poliția, Serviciul de Urgență sau Ambulanța pot interveni imediat.

Dacă ai fost victima **violenței domestice**, poți solicita ordin de protecție împotriva agresorului.

3. Adresează-te instituțiilor competente

În funcție de situație, poți apela la următoarele instituții:

a) Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (Consiliul Egalității)

- ▶ Primește plângeri privind **discriminarea și hărțuirea** pe criteriu de gen sau alte motive.
- ▶ Poți depune o plângere scrisă personal, prin poștă sau online.

 Adresă: Chișinău, str. Alecu Russo 1, etaj 8

 egalitate.md

 info@egalitate.md

 +373 22 245 357

b) Inspectoratul General al Poliției / Secția de poliție locală

- ▶ Pentru cazuri de **violență fizică, amenințări, hărțuire gravă sau abuz**, poți depune o plângere penală.
- ▶ Poliția are obligația să te asculte, să asigure protecția imediată și să documenteze cazul.

c) Direcția de asistență socială / Centrul de asistență pentru victimele violenței

- ▶ Oferă **adăpost temporar, consiliere psihologică și sprijin social**.
- ▶ În Chișinău: **Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane**
☎ Tel. +373 22 716 397.

d) Organizații neguvernamentale (ONG-uri) care oferă ajutor gratuit

- ▶ **La Strada Moldova** – suport și consiliere pentru victimele violenței și hărțuirii sexuale.
☎ Linia de încredere: 0 800 77777 (apel gratuit, confidențial).
- ▶ **Centrul „Memoria”** – sprijin psihologic și juridic pentru victimele violenței.
- ▶ **Casa Mărioarei** – sprijin psihologic și juridic pentru victimele violenței.
- ▶ **Promo-LEX** – asistență juridică gratuită pentru cazuri de discriminare.
- ▶ **GENDER-CENTRU** – sprijin psihologic și juridic pentru victimele violenței ș.a.

4. Solicită consiliere juridică și psihologică

- ▶ Poți primi **asistență juridică gratuită** prin intermediul Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS).
☎ Tel. 0800 80008 (apel gratuit).
- ▶ Serviciile de **consiliere psihologică** sunt disponibile prin centrele de asistență socială locale sau prin ONG-urile specializate.

5. Cere sprijin în limba ta

Dacă nu vorbești fluent limba română, poți cere **asistență lingvistică** sau sprijin din partea unui **translator**, mai ales la poliție, în instanță sau la depunerea plângerilor.

6. Nu ești singur(ă)

Toate persoanele, indiferent de statutul lor — cetățean(ă), imigrant(ă) sau solicitant(ă) de azil — au dreptul la protecție, respect și tratament egal conform legilor Republicii Moldova și standardelor internaționale.

PENTRU INFORMAȚII ȘI ASISTENȚĂ CONTACTEAZĂ INSPECTORATUL GENERAL PENTRU MIGRAȚIE

Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) este o autoritate administrativă subordonată Ministerului Afacerilor Interne, responsabilă de implementarea politicilor statului în domeniile migrației, azilului, apatridiei și integrării străinilor.

IGM are rolul de supraveghere a regimului de ședere al străinilor în Republica Moldova, inclusiv prin depistarea și îndepărtarea acestora de pe teritoriul țării sau aplicarea măsurilor restrictive, cum ar fi interdicțiile de intrare pentru anumite perioade.

INSPECTORATUL GENERAL PENTRU MIGRAȚIE respectă egalitatea de gen oferind acces echitabil la servicii pentru fiecare persoană:

- ✓ Acces la informații clare și transparente;
- ✓ Acces la acordarea unui drept de ședere;
- ✓ Acces la o formă de protecție internațională;
- ✓ Interviuri realizate, la cerere, de o persoană de același gen.
- ✓ Acces echitabil la spații sigure de cazare și condiții umane.
- ✓ Orientare către alte servicii necesare (medicale, sociale, juridice etc.).

Organizațional, IGM are subdiviziuni teritoriale amplasate în mun. Chișinău, mun. Bălți, mun. Cahul/ Comrat, șase oficii teritoriale de evidență a străinilor care intră în Republica Moldova prin regiunea transnistreană, Centrul de cazare al solicitanților de azil și Centrul de plasament temporar al străinilor.

CONTACTE

Centrul de Apel – 0 (22) 820-007

Linia Verde - 0800 01527

🕒 Program: Luni–Vineri, 08:00–17:00

🌐 Site web: <https://igm.gov.md>

✉ Email: migratie@mai.gov.md

📄 Depune o petiție on-line: <https://igm.gov.md/depune-o-petitie/>

Aparatul Central IGM

📍 bd. Ștefan cel Mare, 124, mun. Chișinău

☎ Telefon: 0 (22) 272 203

Direcția Regională Centru

📍 str. Lev Tolstoi, 41, mun. Chișinău

☎ 0671 99 155

Direcția Regională Nord

📍 str. Moscovei, 9, mun. Bălți

☎ 0 (23) 161 995

☎ 0672 44 277

Direcția Regională Sud

📍 str. Ioan Vodă cel Cumplit, 79, mun. Cahul

☎ 0671 77 977

Tu, prietenii, membrii familiei tale sau colegii tăi pot apela cu încredere la instituții și organizații active în domeniul apărării drepturilor omului, promovării egalității de gen și eliminării tuturor formelor de discriminare.

Acestea îți vor oferi suport informațional, consiliere psihologică și juridică, împărtășirea expertizei, colaborare.

© 2026 Inspectoratul General pentru Migrație

Această publicație a fost produsă cu suportul financiar al Uniunii Europene. Conținutul acesteia reprezintă responsabilitatea exclusivă a NIRAS. Conținutul publicației aparține autorilor și nu reflectă în mod neapărat viziunea Uniunii Europene.